

Tillæg til miljøgodkendelse på ejendommen
Osmark 5 og 10, 6400 Sønderborg
Meddelt d. 26.09.2017

Ansøger og ejerforhold

Titel:

Virksomhedens navn: Bjerggaard og Oldsmølle
Ansøgerens navn: Henrik Jessen Enderlein
Adresse: Osmark 5, 6400 Sønderborg
CVR-nr.: 59321110
Ansøgningskema nr.: 97493

Ejer af ejendommen: Henrik Jessen Enderlein/ Anne-Marie Enderlein
Ejer af virksomheden: Henrik Jessen Enderlein

Konsulent: Ulla Pallesen Refshammer

Tillægsgodkendelsen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Land og Natur
Land, By og Kultur
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler: ANTN
Sag nr.: 17/20736
KS: TKOB/SNPR

Ansøgning om tillægsgodkendelse

Sønderborg Kommune modtog d. 12.06.2017 en ansøgning om tillægsgodkendelse fra ejer af ejendommen Osmark 5 og 10, 6400 Sønderborg. Ansøger ønsker at udvide slagtesvineproduktionen i eksisterende stalde til en maksimal årlig produktion på 24.210 slagtesvin (30-115 kg), svarende til 716,08 DE.

Beskrivelse af husdyrbruget

Sønderborg Kommune har d. 26. december 2009 meddelt én samlet miljøgodkendelse til Osmark 5 og 10 til ændring og udvidelse af husdyrproduktionen fra 1.821 slagtesvin (30-105 kg) og 17.048 slagtesvin (30-115 kg), svarende til 652,7 DE, til 4.376 slagtesvin (30-105 kg) og 16.634 slagtesvin (30-115 kg), svarende til 715 DE. Desuden er der hhv. d. 22. juni 2011 og 5. oktober 2011 meddelt to tillæg til godkendelsen.

Miljøgodkendelsen omfattede også en ny stald med gyllekøling og delvis spaltegulv (minimum 25 % fast gulv), et separationsanlæg, en gyllelagune eller to teltoverdækkede gyllebeholdere. Eftersom dette aldrig blev etableret, har kommunen i 2014 truffet afgørelse om delvist bortfald af miljøgodkendelsen. Derfor lyder det lovlige dyrehold i eksisterende stalde på en maksimal årlig produktion på 1.821 slagtesvin (30-105 kg) og 17.048 slagtesvin (30-115 kg), svarende til 550 DE.

De ansøgte ændringer

Tillægsgodkendelsen omfatter en ændring af dyreholdet. Da slagtesvin nu kan produceres på kortere tid og der endvidere er plads til flere dyr i anlægget, ønsker ansøger at udvide hans produktion af slagtesvin.

Der ansøges om at ændre dyreholdet fra 1.821 slagtesvin (30-105 kg) og 17.048 slagtesvin (30-115 kg), svarende til 550 DE, til 24.210 slagtesvin (30-115 kg), svarende til 716,1 DE.

Der ansøges desuden om en ny foderkorrektur.

Tillægsgodkendelsen er baseret på de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, samt supplerende oplysninger modtaget løbende. Tillægsgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse og kommunens vurdering af ændringen og dens miljømæssige virkninger på naturen, miljøet og naboer.

Husdyrholdets beliggenhed og planmæssige forhold

Den ansøgte ændring i dyreholdet medfører ingen ændringer i ejendommens bygningsmasse. Til beskrivelse af ejendommens placering i landskabet henvises derfor til miljøgodkendelsen.

Miljømyndighedens vurdering

Da der ikke er ansøgt om bygningsmæssige ændringer vurderer Sønderborg Kommune, at beskrivelserne og vurderingerne af husdyrholdets beliggenhed og planmæssige forhold i miljøgodkendelsen stadig er dækkende.

Husdyrhold, staldanlæg og drift

Der er ansøgt om at ændre dyreholdet fra de godkendte 1.821 slagtesvin (30-105 kg) og 17.048 slagtesvin (30-115 kg), svarende til 550 DE til 24.210 slagtesvin (30-115 kg), svarende til 716,1 DE. I tabel 1 er angivet det nuværende og ansøgt dyrehold.

Tabel 1. Nuværende og ansøgt dyrehold

Art	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	Antal	DE	Antal	DE
Slagtesvin (30-105 kg)	1.821	45,8		
Slagtesvin (30-115 kg)	17.048	504,2	24.210	716,08
I alt		550		716,1

Antal dyr og stipladser i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Antal stipladser og antal årsdyr i nudrift og ansøgt drift

Stald nr.	Dyretype	Dyre Kategori, stald system	Sti-pladser		Antal årsdyr eller producerede dyr		DE	
			Nudrift	Ansøgt drift	Nudrift	Ansøgt drift	Nudrift	Ansøgt drift
Stald 1	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	120	120	438 (30-105 kg)	504 (30-115 kg)	11,01	14,91
			725	725	2.774 (30-115 kg)	3.045 (30-115 kg)	82,05	90,06
Stald 2	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	120	135	438 (30-105 kg)	567 (30-115)	11,01	16,77
			725	876	2.774 (30-115 kg)	3.679 (30-115 kg)	82,05	108,82
Osmark 5 (11)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	27	30	102 (30-105 kg)	126 (30-115 kg)	2,56	3,73
			323	390	1.238 (30-115 kg)	1.638 (30-115 kg)	36,62	48,45
Osmark 5 (7-10)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	59	66	223 (30-105 kg)	277 (30-115 kg)	5,61	8,19
			709	856	2.718 (30-115 kg)	3.595 (30-115 kg)	80,39	106,33
Osmark 5 (4-6)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	20	22	75 (30-105 kg)	92 (30-115 kg)	1,89	2,72
			240	290	920 (30-115 kg)	1.218 (30-115 kg)	27,21	36,03
Osmark 5 (1-3,18)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	70	78	265 (30-105 kg)	327 (30-115 kg)	6,66	9,67
			842	1.017	3.227 (30-115 kg)	4.271 (30-115 kg)	95,45	126,32
Osmark 5 (13-17)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	74	93	280 (30-105 kg)	390 (30-115)	7,04	11,54
			886	1.067	3.397 (30-115 kg)	4.481 (30-115 kg)	100,47	132,54
Sum			4.940	5.765	18.869	24.210	550,02	716,1

Gødningsproduktion -og håndtering

Der produceres udelukkende svinegylle på ejendommen.

Spildevandsmængder og typer fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Spildevandstyper

Spildevandstyper	m ³ /år	Afledes til	Renseforanstaltning
Vaskevand fra vaskepladser	ca. 25 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra stuehus	ca. 200 m ³	Til trixtank med efterfølgende nedsivning	Trixtank

Sanitært spildevand fra folkerum	ca. 50 m ³	Opsamlingstank	Kommunalt rensningsanlæg
Sanitært spildevand fra bygning 3	ca. 5 m ³	Til opsamlingstank	Ingen
Regnvand tilledt gyllebeholder fra vaskeplads	ca. 147 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Regnvand fra tage tilledt dræn	ca. 6.500 m ³	Dræn	Ingen

Rengøringsvand, drikkevandsspild mv. er medtaget i kapacitetsberegningen.

Mængden af tagvand er skønnet ud fra tagareal x 0,876 m³/m² jf. Klimatilpasning.dk (2,4 mm/døgn).

I forbindelse med at dyreholdet ændres, er der lavet en ny kapacitetsberegning jf. Normtal for 2016:

Kapacitetsberegning (nudrift):

1.821 slagtesvin (30-105 kg) i stalde med gyllesystem x 0,499 tons = 908,7 m³

og 17.048 slagtesvin (30-115 kg) i stalde med gyllesystem x 0,591 tons = 10.075,4 m³

Ekstra vand = ca. 172 m³

I alt ca. 11.156 m³

Kapacitetsberegning (ansøgt drift):

24.210 slagtesvin 30-115 kg i stalde med gyllesystem x 0,591 tons = ca. 14.315 m³

Ekstra vand = ca. 172 m³

I alt ca. 14.487 m³

År 1: Forventet ca. 22.000 slagtesvin 30-115 kg i stalde med gyllesystem x 0,591 tons = ca. 13.002 m³

Ekstra vand = ca. 172 m³

I alt ca. 13.002 m³

På ejendommen er der 2.195 m³ opbevaringskapacitet i gyllebeholdere og forbeholdere. Da hyppig udslusning bliver brugt som virkemiddel for at formindske lugtgener, vil der i gyllekanaler maks. være en opbevaringskapacitet på 63 m³. Der vil yderligere være en opbevaringskapacitet på 2.058 m³ i gyllebeholder på Blansskovvej 29 og lejeaftaler på 5.650 m³. Der er derfor (for år 1) en samlet opbevaringskapacitet på 9.966 m³, svarende til 9,1 måneder.

Ansøger oplyser at der vil blive indgået yderligere opbevaringsaftaler efterhånden som produktionen stiger.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på ejendommen i ansøgt drift er opfyldt for år 1 med en produktion på 22.000 slagtesvin.

Efterhånden som produktionen stiger, skal der indgås yderligere opbevaringsaftaler eller alternativer, såsom afsætning til biogasanlæg for at overholde kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet.

Fodring

For at leve op til BAT og det generelle ammoniakreduktionskrav er det nødvendigt at foretage en foderkorrektion.

Foderkorrektionen er indtastet med 145,8 g råprotein og 4,68 g fosfor pr. FE_{sv} ved standard foderforbrug på 2,83 FE_{sv} pr. kg tilvækst.

Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Tabel 4. BAT for råprotein i svinefoder

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har valgt at anvende foderkorrektion som virkemiddel, for at kunne leve op til gældende krav for udledning af ammoniak og fosfor. For at kunne dokumentere at ejendommen lever op til kravene, stilles følgende vilkår:

N ab dyr pr. slagtesvin må maksimalt være: **3,0956 kg N** pr. slagtesvin

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangs-vægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) =$

$((115 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 2,83 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 145,8 \text{ g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((115 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) = 3,0956 \text{ kg N pr. slagtesvin}$

P ab dyr pr. slagtesvin må maksimalt være: **0,6583 kg P** pr. slagtesvin

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) =$

$((115 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 2,83 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 4,68 \text{ g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((115 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) = 0,6583 \text{ kg P pr. slagtesvin}$

Ansøger ønsker fleksibilitet med hensyn til de forskellige variable parametre, så længe antal kg N og P ab dyr fra slagtesvinene ikke overstiges.

Vandforbrug

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde og maskiner, overbrusning af dyr, sanitære forhold samt forbrug i boligen. Det skønnede vandforbrug fremgår af tabel 5.

Det fremgår af tabel 5 at det forventede vandforbrug vil være ændret fra ca. 11.025 m³ til ca. 14.225 m³ årligt efter udvidelsen.

Tabel 5. Skønnede forbrugsmængder

Type	Aktuelt forbrug	Forventet forbrug
Drikkevand, vask i stald, overbrusning mv.	ca. 10.800 m ³	ca. 14.000 m ³
Rengøring af maskiner mv.	maks. 25 m ³	maks. 25 m ³
Forbrug i stuehuset	ca. 200 m ³	ca. 200 m ³

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning fra 2015 udgivet af SEGES ligger et standardforbrug på ca. 13.558 m³ for en produktion med 24.210 slagtesvin.

Ejendommen forsynes med vand fra Sottrup vandværk.

Miljømyndighedens vurdering

I henhold til "Håndbog til driftsplanlægning 2015" er det gennemsnitlige, årlige vandforbrug for et slagtesvin 0,56 m³, svarende til et samlet forbrug på ca. 13.558 m³ vand.

Det vurderes, at vandforbruget på ejendommen ligger inden for normtallene.

For at tage højde for et svingende forbrug af vand til overbrusning, vurderer Sønderborg Kommune at vandforbruget vil være det ovenfor beregnede normtal + 5%.

Hvis vandforbruget overstiger 14.460 m³ årligt, skal ejer indsende redegørelse til kommunen om, om, hvad stigningen i vandforbruget skyldes og hvilke tiltag der planlægges brugt til at nedbringe vandforbruget.

Vurdering af gener og påvirkning som følge af ændringen

Ammoniak

Beregninger, der er foretaget i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 8.660,13 kg NH₃-N pr. år og i ansøgt produktion 10.928,4 kg NH₃-N pr. år.

Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 2.268,27 kg NH₃-N pr. år.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at kravet om ammoniakreduktion er opfyldt ved brug af foderkorrektio

Foderkorrektio

Vurderingen er foretaget på baggrund af de tal, som fremgår af ansøgningskemaet.

En mere detaljeret redegørelse for emissionsniveauet og ejendommens BAT-niveau kan ses i BAT-afsnittet.

Lugt

Den væsentligste luftforureningskilde er dyrene i staldene og ventilationsluften herfra. Fremadrettet vil der blive benyttet hyppig udslusning af gylle i alle stalde. Dvs. at gyllen i gyllekanalerne udsluses mindst hver 7. dag, der vil blive stillet vilkår herom.

Testresultater for konceptet for hyppig udslusning af gylle i slagtesvinestalde påviser en statistisk sikker reduktion af lugtemissionen på gennemsnitlig 20%. Derfor er hyppig udslusning af gylle i slagtesvinestalde den 6. februar 2015 blevet optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Der kan forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle. Fordampning af ammoniak fra gyllebeholdere reduceres ved at tilsætte halm eller leca, så der bliver etableret tæt og tørt flydelag. Desuden omrøres gyllen kun lige før tømning af beholderen.

Ansøger har beregnet lugtemissionen fra husdyrbrugets anlæg på baggrund af det maksimale dyrehold på stald samtidig. Lugtgeneafstanden er beregnet efter både den nye 2006-lugtvejledning og FMK-vejledningen, 2. udgave maj 2002. Resultater af lugtberegningen fra www.husdyrgodkendelse.dk fremgår af tabel 6.

Tabel 6. Beregnet lugtemission fra anlægget via www.husdyrgodkendelse.dk

Områdetype	Beregning smode l	Ukorrigeret geneafstand (meter), ansøgt	Korrigeret geneafstand (meter), ansøgt	Korrigeret geneafstand (meter), nudrift	Vægtet gennemsnits- afstand (meter)	Genekriterie overholdt?
Byzone <i>Blans, Ullerup</i>	NY	1.215,07 m	1.215,07 m	1.241,11 m	2.360,74 m	Genekriterie overholdt. Vægtet gennemsnitsafstand større end geneafstand.
<i>Ullerup</i>		1.215,07 m	1.316,2 m	1.344,65 m	2.467,72 m	
<i>Ejerlav, Ullerup</i>		1.215,07 m	1.154,32 m	1.179,05 m	2.663,65 m	
Samlet Bebyggelse <i>Osmark 1B</i>	NY	493,52 m	533 m	548,55 m	1.058,48 m	Genekriterie overholdt.
Enkelt bolig <i>Blans</i> <i>Østermark 6</i>	NY	150,26 m	150,26 m	154,39 m	566,49 m	Stalden er ikke bortscreenet, men genekriterie er overholdt.
Enkelt bolig <i>Osmark 12</i>	NY	503,82 m	503,82 m	516,32 m	364,43 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end eller lig med geneafstand i nudrift, og vægtet gennemsnitsafstand længere end 50% af korrigeret geneafstand.

Afstand til nærmeste byzone (Blans, Ullerup) er ca. 2,4 km, afstand til nærmeste samlede bebyggelse (Osmark 1B) er ca. 1,1 km og afstand til nærmeste nabo uden landbrugspligt er ca. 364 m. Der ligger en ejendom (Osmark 14) med husdyrbrug over 75 DE indenfor 300 m.

Miljømyndighedens vurdering

Ifølge beregningerne udført i ansøgningskemaet vil geneafstanden i forhold til byzone være ca. 1,2 km, samlet bebyggelse 494 m og enkelt bolig 364 m. For afstanden til nabo på Osmark 12 gælder, at korrigeret geneafstand er længere end vægtet gennemsnitsafstand. Lugtgeneafstanden til Osmark 12 kan således ikke overholdes. Jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 kan der i nogle tilfælde meddeles dispensation for lugtgeneafstanden hvis den ansøgte ændring i produktionen medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion, samtidig med at afstanden til omboende er længere end 50 pct. af den beregnede geneafstand.

Sønderborg kommune vurderer, at der kan meddeles dispensation for lugtgeneafstanden til enkeltbolig (Osmark 12), da godt 70 % af lugtgeneafstanden er overholdt, og fordi lugtemissionen falder lidt i forhold til nudrift, ifølge skema 97493 i husdyrgodkendelse.dk.

Der er stillet vilkår til hyppig udslusning af gylle som reducerer lugtgener. Det vurderes at lugtgenerne på baggrund af anvendelse af de enkelte virkemidler, er indenfor afskæringskriterierne.

Transporter

Der vil forekomme flere transportere i forbindelse med levering af foder og sækkevarer, samt ved afhentning af slagtesvin. Der vil ligeledes være mere transport ved flytning/udbringning af gylle end tidligere, se tabel 7.

Tabel 7. Antal transportere i nudrift og ansøgt drift

Transporter	Aktuel antal/år	Forventet antal/år
Foder og sækkevarer mv. (kun Bjerggaard)	ca. 130	ca. 165
Fyringsolie/brændstof/træpiller	ca. 16	ca. 16
Levering af smågrise	ca. 41	ca. 41
Afhentning af slagtesvin	ca. 84	ca. 107
Afhentning af døde dyr	ca. 52	ca. 52
Kørsel med gylle	ca. 376	ca. 482
Maksimalt i alt	ca. 699	ca. 863

Antallet af transportere er skønnede, og antallet af gyllekørsler kan variere alt efter gyllevognens kapacitet (gylle køres normalt ud dels i april/maj og i august måned).

Ansøger informerer om, at der i forhold til miljøgodkendelsen fra 2008/2009 er forsvundet ca. 360 transportere af valle.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at antallet af transportere ikke vil medføre væsentlig gene for naboer, da ind-/udkørsel til anlægget vurderes at være hensigtsmæssigt placeret i forhold til naboer og i forhold til trafikhensyn.

Ammoniak og natur

Beskyttelse af naturarealer

Sønderborg Kommune har kortlagt naturtyper beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven samt ammoniakfølsomme skove nær anlægget ved en luftfotogennemgang, og enkelte ved nærmere feltbesigtigelse. Naturtyperne er vist i tabel 8 og på et kort i bilag 1.

Afsnittet her beskriver nærliggende beskyttet natur samt skove der *ikke* hører under Natura 2000 områder. For nærmere beskrivelse og vurdering iht. beskyttet natur i nærliggende Natura 2000 områder se efterfølgende afsnit om Natura 2000.

Tabel 8. Definering af beskyttet natur

Naturtyper beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven	Arealer beskyttet af national lovgivning. Enge, moser, heder og overdrev på 2.500 m ² (for de enkelte området eller i sammenhæng med hinanden) eller søer på 100 m ² inklusiv fugtig bredvegetation. De beskyttede arealer har indhold af plante- og dyreliv karakteristisk for naturtypen. Naturtyperne er beskyttet mod alle tilstandsændringer. Registreringen af beskyttet natur er kun vejledende, hvorfor Kommunen skal høres i de konkrete tilfælde.
Natura 2000 naturtyper	Arealer beskyttet af international lovgivning. Udpegede naturarealer, der skal bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Kategorisering af naturtyper

En øget ammoniakdeposition påvirker naturarealer. Vurderingen om hvorvidt, der kan stilles konkrete krav til ammoniakemissionen, afhænger af hvilken kategori naturtypen hører under. De forskellige kategorier beskrives herunder, og kan ses i tabel 9.

Kategori 1, 2 hører under husdyrgodkendelseslovens § 7. Kategori 3 er beskrevet i § 27 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. For de naturtyper der hører under kategori 1-3, kan der stilles krav om specifikt maksimal værdi for samlet ammoniakdeposition.

Enge og søer hører ikke under en kategori, men for beskyttede naturtyper generelt, skal det vurderes om en ekstra kvælstoftilførsel kan forårsage en ændring af naturtilstanden. En næringsstofberigelse kan forårsage den tilstandsændring, at kvælstofelskende planter bliver dominerende og udkonkurrerer mere følsomme plantearter. Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke ske en tilstandsændring uden dispensation fra Kommunen. Kommunen kan i særlige tilfælde give dispensation til en tilstandsændring i beskyttet natur.

Tabel 9. Kategorisering af naturtyper

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse
Kategori 1	Natura 2000 naturtyper
Kategori 2	Beskyttede heder, højmoser, lobeliesøer > 10 ha og overdrev > 2,5 ha.
Kategori 3	Beskyttede heder, moser, overdrev samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skoven opfylde mindst et af følgende tre kriterier: 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove

	omfattet af skovlovens § 25 og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Enge og søer

Tålegrænser for naturtyper

Tålegrænser for de forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald varierer jf. Vejledning om godkendelse af husdyrbrug. Se tabel 10.

Tabel 10. Tålegrænser for forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald (Faglig rapport fra arbejdsgruppen om ammoniak Faglig rapport fra DMU, nr. 568 2006)

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	Sure overdrev 10-20, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	10-25	klit 10-20, fugtige klitlavninger 10-25
Hede	10-25	tør hede 10-20, våd hede 15-25
Fersk eng	15-25	
Strandeng	30-40	
Mose (og kær)	5-25	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-20	
Nåleskov	10-20	

Baggrundsniveauet for kvælstofbelastningen ligger i Sønderborg Kommune på 16-21 kg N/ha/år. I området omkring ejendommene ligger baggrundsbelastningen på 18,2-23,7 kg N/ha/år.

Ammoniakdepositionskrav

Nedenstående tabel 11 viser specifikke krav om maksimal merdeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur, samt krav der kan stilles til kategori 3 natur.

Tabel 11. Krav til maksimal ammoniakdeposition i kategori 1-3.

Naturtyper med fastsat beskyttelsesniveau	Beskyttelsesniveauer
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ¹⁾ : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 m + Antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 m + Antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 m + Antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1.000 m + Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover 1000 m +	

Naturområder ved Osmark 5 og 10

Sønderborg Kommune har foretaget en konkret vurdering af de mulige påvirkninger af naturen i nærområdet til ejendommene på Osmark 5 og 10. Vurderingen tager udgangspunkt i beregninger af kvælstofdeposition til de enkelte naturområder. I de tilfælde, hvor det på baggrund af beregningerne vurderes nødvendigt, er der foretaget besigtigelser af naturområderne.

Der findes i nærområdet til Osmark 5 og 10 en række naturarealer. De naturarealer der ligger nærmest, er ammoniakfølsomme skove (kategori 3) og beskyttede søer.

Tabel 12 viser en oversigt over udvalgte naturarealer i kategori 1-3 samt søer og enge tæt ved Osmark 5 og 10, hvortil der er beregnet værdier for kvælstofpåvirkning af arealerne (se også bilag 2). Beregningerne af ammoniakdeposition er foretaget i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk.

De nævnte naturtyper, sø, eng, mose og overdrev er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Tabel 12. Oversigt over udvalgte naturarealer i kategori 1-3 samt søer og enge tæt ved Osmark 5 og 10. Ikke-besigtigede arealer er beskrevet med bogstav. Arealer, der er besigtiget i forbindelse med den konkrete forespørgsel eller tidligere har en talværdi.

Natur-punkt	Naturtype	§ 7 natur Kategori	Bilag IV arter	Mer-deposition (kg N/ha/år)	Total (kg N/ha/år)
336	Sø			0,2	0,9
337	Sø			0,1	0,5
338	Sø			1,2	6,2
339	Mose			0,1	0,6
340	Sø			0,1	0,3
341	Ammoniakfølsom skov	3		0,4	1,7
344	Sø			0,1	0,3
349	Potentiel ammoniakfølsom skov	3		0,2	0,9
500	Eng			0,1	0,6
339	Mose	3		0,1	0,7
A	Mose	3		0,1	0,3
B	Strandeng			0,1	0,5
C	Overdrev	3		0,1	0,7
D	Sø			0,2	1,1
Overdrev på Arnskiløre	Overdrev	2	Løvfrø	0,0	0,1
Egeblandskov i Augustenborg Skov	Natura2000 område	1		0,0	0,2
Bøg på muld i Tralskov	Natura2000 område	1		0,0	0,1

Kategori 1

Natur i internationalt beskyttede naturområder er behandlet i afsnittet vedr. Natura 2000.

Kategori 2

Efter en gennemgang af luffotos er det registreret, at nærmeste § 7 kategori 2 arealer, beskyttede overdrev > 2,5 ha, findes i en afstand på ca. 3,5 km mod øst. Området er åbent, græsset overdrevsareal ved

Arnskilsøre. Beregningen viser en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år. På baggrund af gennemgang af luftfotos afvises det, at der findes kategori 2 natur nærmere Osmark 5 og 10.

Kategori 3

Inden for nærrområde Osmark 5 og 10 er der registreret flere naturtyper tilhørende kategori 3, hhv. ammoniakfølsom skov, mose og overdrev.

Ammoniakfølsom skov

Naturpunkt nr. 341

Ca. 600 meter mod nordøst for Osmark 5 og 10 ligger et skovstykke, der tidligere er blevet besigtiget. På baggrund af den tidligere besigtigelse vurderes det, at skoven er omfattet af kategori 3 som ammoniakfølsom. Skoven er en gammel skov, med højstammede bøgetræer, stævnedede hasseltræer og flere mindre søer og vådbundsarealer. Der er potentiale for orkidearter i dele af skoven og der kan være beskyttet mose centralt i skoven. Den sydligste spids af skoven er relativ tør og med højstammede bøgetræer. Den beregnede merdeposition er på 0,4 kg N/ha/år til vestligste skovkant.

Naturpunkt nr. 349

Ca. 800 meter mod nordøst, ligger et skovstykke der strækker sig et stykke langs kysten. Den beregnede merdeposition er på 0,2 kg N/ha/år.

Beskyttede overdrev og moser

Nærmeste kategori 3 moser og overdrev ligger 0,6 til 1,2 km fra anlægget (naturpunkt 339, A, C, D). Den beregnede merdeposition er hhv. 0,2 (naturpunkt D) og 0,1 kg N/ha/år (naturpunkt 339, A, C),

Beskyttede enge og søer

Den nærmeste beskyttede sø ligger ca. 300 meter fra anlægget (naturpunkt 338). Der er beregnet en merdeposition på 1,2 kg N/ha/år til søen.

Derudover er der beregnet en ammoniakdeposition til søer og enge op til 1,2 km fra bedriften. Søerne med naturpunkt 336 og D har en beregnet merdeposition på 0,2 kg N/ha/år og søer og enge derudover (naturpunkt 337, 344, 339 og B) har en beregnet merdeposition på 0,1 kg N/ha/år.

Miljømyndighedens vurdering

Kategori 2 natur

Sønderborg Kommune har foretaget beregning til det nærmeste kategori 2 areal, der viser en merdepositionen på 0,0 kg N/år. Sønderborg Kommune vurderer, at overdrevsarealet ikke vil blive påvirket af deposition af ammoniak fra anlægget.

Kategori 3 natur

Ammoniakfølsom skov

Sønderborg Kommune har foretaget beregning til den nærmeste ammoniakfølsomme skov, der viser en merdeposition på 0,4 kg N/år. Sønderborg Kommune vurderer, at skoven ikke vil blive påvirket af ammoniakdeposition fra anlægget.

Skoven der ligger 200 meter længere væk, har også en beregnet merdeposition på under 1 kg N/ha/år (0,2 kg N/ha/år), hvorfor der ikke er taget konkret stilling til om den er ammoniakfølsom.

Beskyttede overdrev og moser

Nærmeste kategori 3 moser og overdrev ligger 0,6 til 1,2 km fra anlægget (naturpunkt 339, A, C, D). Den beregnede merdeposition er 0,2 og 0,1 kg N/ha/år. Sønderborg Kommune vurderer, at der med den beregnede merdeposition, ikke sker påvirkning af naturarealerne.

Beskyttede enge og søer

Der er ikke taget konkret stilling til søer, hvor merdepositionen er mindre end 1 kg N/ha/år.

For søen med lokalitet 338 viser depositionsregningen en merdeposition på 1,2 kg.

Søen er tidligere besigtiget og beskrives som værende tydeligt næringspåvirket. Sønderborg Kommune vurderer, at merdepositionen ikke vil medføre en ændring af den i forvejen påvirkede sø.

Natura 2000 (kategori 1 natur)

I Sønderborg Kommune er der 3 terrestriske Natura 2000 områder, se bilag 3. Områderne er udpeget for at bevare særligt beskyttelseskrævende arter og naturtyper. For de enkelte naturtyper er der opstillet en tålegrænse for ammoniakdeposition. Fælles for naturtyperne i de 3 terrestriske Natura 2000 områder gælder, at de hovedsageligt har et tålegrænseinterval på 10 – 20 kg N/år/ha.

Baggrundsbelastningen for Sønderborg Kommune ligger et sted mellem 16 – 21 kg N/år/ha. For mange naturtyper overskrider depositionen således naturtypernes øvre tålegrænse.

Det fremgår af DMU- Rapporten "Kriterier for gunstig bevaringsstatus", at tålegrænsen for skovnaturtyperne ikke må overskrides (DMU 2003).

Der er foretaget en omfattende vurdering af påvirkning fra husdyrbrug nær Natura 2000 habitatområder i Sønderborg Kommune ved hjælp af særlige beregninger fra DMU (DMU rapport nr.774, 2010).

Det nærmeste terrestriske Natura 2000 område til det ansøgte projekt på Osmark 5 og 10 er Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov (N94) der ligger ca. 7,6 km sydvest for anlægget.

Beregninger fra DMU-rapporten viser, at kvælstof tålegrænserne for Natura 2000 naturtyper generelt er overskredet. Til lokaliteten nærmest anlægget i N83 og 68 (naturtype løvskov, tålegrænse 10-20 kg N/ha/år), er der en beregnet totalafsætning af kvælstof på 31 kg N/ha/år.

Naturtyperne i Natura 2000 området er omfattet af § 7 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen som kategori 1 natur. Efter lovgivningen er den maksimalt tilladte merdeposition 0,2 kg N/ha/år.

Udpegningsgrundlaget og truslerne for gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter fremgår af nedenstående tabel 13. Data er hentet fra Natura 2000 planerne (2016) og basisanalyser (2014).

Tabel 13. Udpegningsgrundlag og truslerne for gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter

Habitatnaturtype/-art	Trussel
Kransnålalge-sø	Ikke vurderet pt.
Næringsrig sø	Ikke vurderet pt.
Nedbrudt højmose	Ikke vurderet pt.
Hængesæk	Tilgroning, næringsstofbelastning
Kildevæld	Tilgroning, næringsstofbelastning
Rigkær	Næringsstofbelastning
Bøg på mor med kristtorn	Næringsstofbelastning
Bøg på muld	Næringsstofbelastning
Ege-blandskov	Næringsstofbelastning
Skovbevokset tørvemose	Næringsstofbelastning
Elle- og askeskov	Næringsstofbelastning
Stor vandsalamander	Ikke vurderet pt.
Hvæpsevåge	Ikke vurderet pt.
Rørhøg	Utilstrækkeligt areal

Isfugl	Ikke vurderet pt.

Natura 2000 område 83 og 68. Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov

Habitatnaturtype/-art	Trussel
Næringsrig sø	Tilgroning
Bøg på muld	Næringsstofbelastning
Ege-blandskov	Næringsstofbelastning
Elle- og askeskov	Næringsstofbelastning, uhensigtsmæssig hydrologi

Natura 2000 område 200, Augustenborg Skov

Miljømyndighedens vurdering

Naturtyperne på udpegningsgrundlaget til N94 og N200 har tålegrænser i intervallet 5 – 20 kg N/ha/år.

Tålegrænserne for samtlige naturtyper i N94 og N200 er overskredet. DMU beregninger viser, at de lokale kilder kan udgøre op mod 4 – 6 kg N/ha/år.

Den beregnede påvirkning med kvælstof fra Osmark 5 og 10 af de enkelte naturtyper i Natura 2000 området viser, at der teoretisk set ikke sker nogen belastning af Natura 2000 området. Depositionen aftager endvidere hurtigt ind i habitatområdet pga. skovens ruhed og den deraf afledte øgede depositionshastighed samt øget opblanding i luften som funktion af afstanden fra kilden. Således er det teoretisk set ikke muligt at påvise nogen negativ effekt på naturtypernes integritet som følge af det ansøgte projekt på Osmark 5 og 10. Sønderborg Kommune vurderer på den baggrund, at projektet ved Osmark 5 og 10 ikke udgør en trussel mod opnåelse af gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Bilag IV-arter

Af faglig rapport fra DMU nr. 635 (håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV) fremgår en oversigt over arters udbredelse i grid på 10 x 10 km fordelt over hele landet.

Af listen fremgår det, at følgende arter er registreret i nærområdet til Osmark 5 og 10:

Dværgflagermus	(Pipistrellus pipistrellus)
Brunflagermus(Nyctalus noctula)	
Sydflagermus (Eptesicus serotinus)	
Pipistrellflagermus	(Pipistrellus pipistrellus)
Løvfrø	(Hyla arborea)
Løgfrø	(Pelobates fuscus)
Strandtudse	(Epidalea calamita)
Stor Vandsalamander	(Triturus cristatus)
Spidssnudet frø	(Rana arvalis)
Markfirben	(Lacerta agilis)

Sønderborg Kommune har konkrete oplysninger om forekomst af løvfrø i overdrevsområde ved Arnskilsøre (naturpunkt 2419)

Miljømyndighedens vurdering

Flagermus-arterne anvender gamle, hule træer og bygninger som f.eks. lader som dagskjul og i visse tilfælde også som yngle- og overvintringssted. Fødesøgning finder sted i det åbne land, langs skovbryn, i haver og over vandområder.

Sønderborg Kommune vurderer at der i området kan være gamle træer eller eksisterende bygninger med mulige dagskjul eller fødesøgningmuligheder for flagermus over det åbne land.

Sønderborg Kommune vurderer at flere af områdets søer kan være egnede levesteder for padder heriblandt arter beskyttet under habitatdirektivet. Depositionsberegningerne viser, at der er en merdeposition på 1,2 kg N/ha/år til nærmeste sø, lokalitet 338. Søen er i forvejen ret næringspåvirket og vurderes ikke, at være et oplagt ynglelokalitet for padder.

Røddliste dyr og planter

"Røddliste 2007" er en fortegnelse over forsvundne, truede, sårbare og sjældne plante- og dyrearter i Danmark. Formålet med listen er dels at danne grundlag for arbejdet med at opretholde naturens mangfoldighed i Danmark og dels opfylde internationale forpligtelser i forhold til Biodiversitetskonventionen.

Miljømyndighedens vurdering

Kommunen har ikke kendskab til forekomst af røddlistede dyr og planter i området.

Økologiske forbindelseslinjer – korridorer

De tilbageværende landskabselementer så som levende hegn, beskyttede sten- og jorddiger, småskove, mindre moser og vandhuller danner vigtige spredningsveje og levesteder for områdets dyre og planteliv.

Miljømyndighedens vurdering

I området omkring Osmark 5 og 10 er der ledelinjer for dyr og planter i form af vandløb, søer, skov, diger og levende hegn. Projektet ændrer ikke ved ledelinjernes funktion i landskabet.

Bedste tilgængelige teknologi – BAT

BAT for ammoniak

Beregning af ammoniakemissionsniveauet jf. de nye ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)” for slagtesvin viser, at ammoniakemissionsniveauet maksimalt må være 11.102,24 kg N/år.

Ifølge skema 97493 er ammoniakemissionen fra stald og lager på 10.928,4 kg N/ år. Niveauet er opnået ved at anvende foderkorrektion og hyppig udslusning.

Da alle stalde i ansøgt drift lever op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for eksisterende stalde, skal der ikke redegøres for fravalg af BAT.

BAT for fosfor:

I forhold til de ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)” for slagtesvin, er det Miljøstyrelsens udmelding, at emissionsgrænseværdien for fosfor fra slagtesvinegylle er på 22,3 kg P/DE ab lager.

For den aktuelle produktion på Osmark 5 og 10 er BAT-niveauet for fosfor således på 15.969 kg P (22,3 kg P/DE * 716,1 DE). I ansøgningen om tillæg ligger niveauet på 15.943,66 kg P. BAT-niveauet er hermed overholdt.

For at leve op til dette krav, er det nødvendigt at korrigere på fosforindholdet i foderet, således at indholdet i foderet er lavere end normen. Med en reduktion af fosfor i foderet fra 4,8 (norm) til 4,68 g P pr. FEsv kan fosforudledningen leve op til BAT-kravet.

Miljømyndighedens vurdering

Miljøstyrelsen har udsendt ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede systemer)”.

Sønderborg Kommune har beregnet emissionsgrænseværdien for det ansøgte projekt ud fra vejledningerne. Emissionsgrænseværdien er baseret på, at ansøgningen omfatter en udvidelse af produktionen i de eksisterende stalde.

Da projektet har en ammoniakemission på 10.928,4 kg N/år lever det op til BAT. Se nedenstående tabel 13.

For den aktuelle produktion på Osmark 5 og 10 er BAT-niveauet for fosfor på 15.969,03 kg P (22,3 kg P/DE * 716,1 DE).

I tabel 14 er det angivet at beregning af fosfor udledningen for den angivne produktion, ligger under Miljøstyrelsens vejledende BAT niveau for fosfor.

Tabel 14. Ammoniakemission og fosforudledning

	Ammoniakemission	Fosforudledning
Emissionsgrænseværdier beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledning	11.102,24 kg	15.969,03 kg
Beregnet emission i www.husdyrgodkendelse.dk	10.928,4 kg	15.943,66 kg
Emissionsgrænseniveauet er overholdt med:	173,84 kg	25,4 kg

Der er i dette tillæg stillet vilkår til fodring - se afsnit vedr. fodring. Vilkårene sikrer at BAT-niveau for fosfor og ammoniak er overholdt jf. tabel 14.

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af ovenstående at projektet lever op til BAT, og at projektet kan realiseres i de ønskede staldbygninger.

Sønderborg Kommune har vurderet, at den ansøgte ændring kan godkendes. Det ændrede vilkår vil således ikke medføre ændringer i de øvrige forudsætninger og vurderinger af de miljømæssige gener for omgivelserne som de er beskrevet i den oprindelige godkendelse fra 2009.

Vilkår

Vilkår 7 ændres fra:

7. Husdyrbruget må drives med en maksimal årlig produktion på 1.821 slagtesvin 30-105 kg og 17.048 slagtesvin 30-115 kg, svarende til 598,15 DE. Dyrene må fordeles i staldene med følgende gennemsnitlig maksimal belægning i staldene:

Staldafsnit	Art og staldsystem	antal	Antal stipladser	DE
Stald 1	Slagtesvin, delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	438 30-105 kg	120	11,91
	Slagtesvin, delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	2.774 30-115 kg	725	89,27
Stald 2	Slagtesvin, drænet gulv og spalter (33/67)	438 30-105 kg	120	11,91
	Slagtesvin, drænet gulv og spalter (33/67)	2.774 30-115 kg	725	89,27
Osmark 5 (11)	Slagtesvin, fuldspaltegulv	102 30-105 kg	27	2,77
	Slagtesvin, fuldspaltegulv	1.238 30-115 kg	323	39,84
Osmark 5 (7-10)	Slagtesvin, fuldspaltegulv	223 30-105 kg	59	6,06
	Slagtesvin, fuldspaltegulv	2.718 30-115 kg	709	87,47
Osmark 5 (4-6)	Slagtesvin, fuldspaltegulv	75 30-105 kg	20	2,04
	Slagtesvin, fuldspaltegulv	920 30-115 kg	240	29,61
Osmark 5 (1-3 + 18)	Slagtesvin, fuldspaltegulv	265 30-105 kg	70	7,20
	Slagtesvin, fuldspaltegulv	3.227 30-115 kg	842	103,85
Osmark 5 (13-17)	Slagtesvin, fuldspaltegulv	280 30-105 kg	74	7,61
	Slagtesvin, fuldspaltegulv	3.397 30-115 kg	886	109,32
				598,15

Det er antallet af dyr i de enkelte grupper, som er bindende, idet antal DE kan variere med opdateringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Til:

7. Husdyrbruget må drives med en maksimal årlig produktion på 24.210 slagtesvin 30-115 kg, svarende til 716,1 DE. Dyrene må fordeles i staldene med følgende gennemsnitlig maksimal belægning i staldene:

Stald nr.	Dyretype	Dyrekategori, staldsystem	Sti-pladser	Antal producerede dyr	DE
Stald 1	Slagtesvin	Delvis spalte- gulv, 25-49% fast gulv	845	3.549 (30-115 kg)	104,97
Stald 2	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	1.011	4.246 (30-115)	125,59
Osmark 5 (11)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	420	1.764 (30-115 kg)	52,18
Osmark 5 (7-10)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	922	3.872 (30-115 kg)	114,52
Osmark 5 (4-6)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	312	1.310 (30-115 kg)	38,75
Osmark 5 (1-3,18)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	1.095	4.598 (30-115 kg)	135,99
Osmark 5 (13-17)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	1.160	4.871 (30-115)	144,08
Sum			5.765	24.210	716,1

Vilkår 25 ændres fra:

25. N ab dyr for slagtesvin må maksimalt være:
 $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) =$
3,1389 kg N ab dyr

P ab dyr for slagtesvin må maksimalt være:
 $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) =$
0,6509 kg P ab dyr

Til:

25. **N ab dyr pr. slagtesvin** må maksimalt være:
 $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangs-vægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) =$
3,0956 kg N pr. slagtesvin

P ab dyr pr. slagtesvin må maksimalt være:
 $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) =$
0,6583 kg P pr. slagtesvin

Vilkår 32 ændres fra:

32. Hvis vandforbruget stiger over 12.000 m³ årligt, skal ansøger indsende redegørelse til kommunen om, hvorfor vandforbruget er steget og hvilke tiltag der planlægges brugt til at nedbringe vandforbruget.

Til:

32. Hvis vandforbruget overstiger 14.460 m³ årligt, skal ansøger indsende redegørelse til kommunen om, hvorfor vandforbruget er steget og hvilke tiltag der planlægges brugt til at nedbringe vandforbruget.

Vilkår 42 ændres fra:

42. Gylle må ikke udsluses fra staldene på lørdag, søndag eller helligdage.

Til:

42. Gyllen i gyllekanalerne skal udsluses mindst hver 7. dag

Der **tilføjes** følgende vilkår:

42a. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.

42b. Der skal føres logbog over at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 42.
Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Meddelelse af tillægsgodkendelse

Sønderborg Kommune meddeler tillægsgodkendelse til miljøgodkendelsen i henhold til § 12 stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer. Tillægsgodkendelsen vedrører udvidelse af dyreholdet, ændring af vilkår om hhv. foderkorrektion, vandforbrug og indsættelsen af et nyt vilkår om hyppig udslusning af gylle.

Tillægsgodkendelsen meddeles:

- På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger
- Efter § 12 stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer
- I henhold til de fastsatte vilkår

Tillægsgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring af husdyrbruget, før udvidelsen eller ændringen er anmeldt og godkendt af Sønderborg Kommune.

Det fremgår af § 48 i Bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, at en tilladelse eller godkendelse efter § 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der den 1. august 2017 ikke er bortfaldet efter de hidtil gældende regler, bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at tilladelsen eller godkendelsen er meddelt. Hvis en del af tilladelsen eller godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen eller godkendelsen for denne del.

Der er ikke med denne tillægsgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejds miljøloven.

Offentlighed

Nabohøring

Ifølge § 56 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kan godkendelse først meddeles, når der er forløbet tre uger efter, at kommunalbestyrelsen har givet skriftlig orientering om ansøgningen til naboerne til den aktuelle ejendom, medmindre det ansøgte efter kommunalbestyrelsens skøn er af underordnet betydning for naboerne, jf. § 56, stk. 2.

I forbindelse med anmeldelsen har kommunen foretaget en nabohøring, hvor de nærmeste naboer i området er blevet gjort bekendt med anmeldelsen. Høringen har ikke medført bemærkninger.

Dette tillæg til miljøgodkendelse bliver offentliggjort tirsdag den 26. september 2017 på www.sonderborgkommune.dk.

Klagevejledning m.v.

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84 – 87.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes via Klageportalen på www.borger.dk. På www.borger.dk klikker du på fanen [Miljø og energi] i venstre side. Her vælger du først [Forurening] og derefter [Landbrug og forurening]. På siden 'Landbrug og forurening' klikker du på [Klag til Miljø- og fødevareklagenævnet] under selvbetjening midt på siden. Her skal du logge ind med dit NemID og følge vejledningen. Du kan nu uploade dokumenter og billeder eller skrive direkte i et tekstfelt. Klagen sendes også automatisk gennem klageportalen til den myndighed, som har truffet afgørelsen.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb tirsdag den 24. oktober 2017.

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

En kopi af denne godkendelse er sendt enten som brev eller med link til www.sonderborgkommune.dk til:

- Gårdejer Henrik Jessen Enderlein
- Konsulent Ulla Refshammer Pallesen
- Naturstyrelsen, Ribe
- Sundhedsstyrelsen v. Embedslægeinstitutionen Syddanmark
- Danmarks Naturfredningsforening
- Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Sønderborg
- Det Økologiske Råd
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Dansk Ornitologisk Forening
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalkomite Sønderjylland

Ann-Kathrin Tessin

Erhverv og Affald

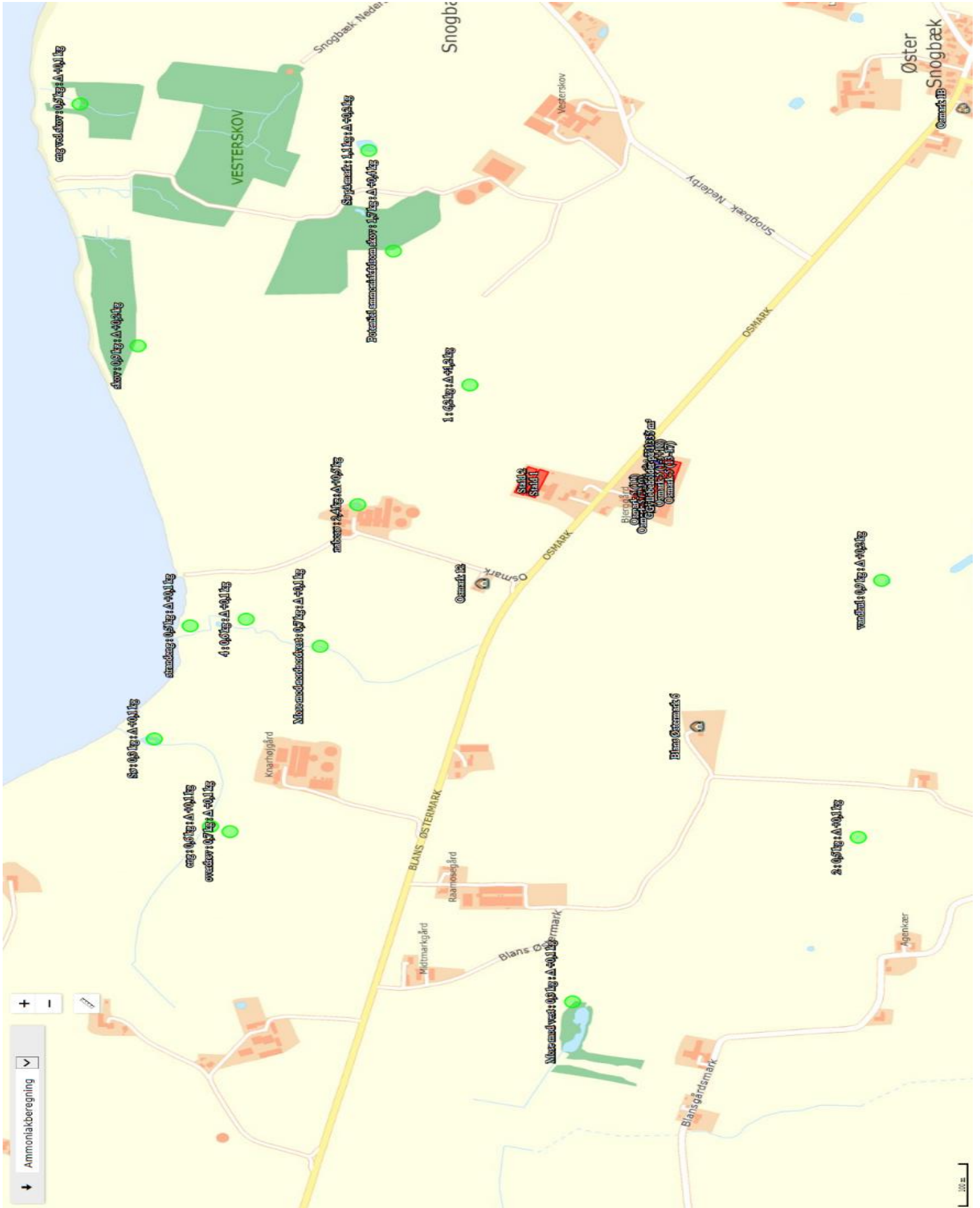
Kortbilag
Kortet viser en oversigt over beregningspunkter til naturarealer.

Signaturforklaring

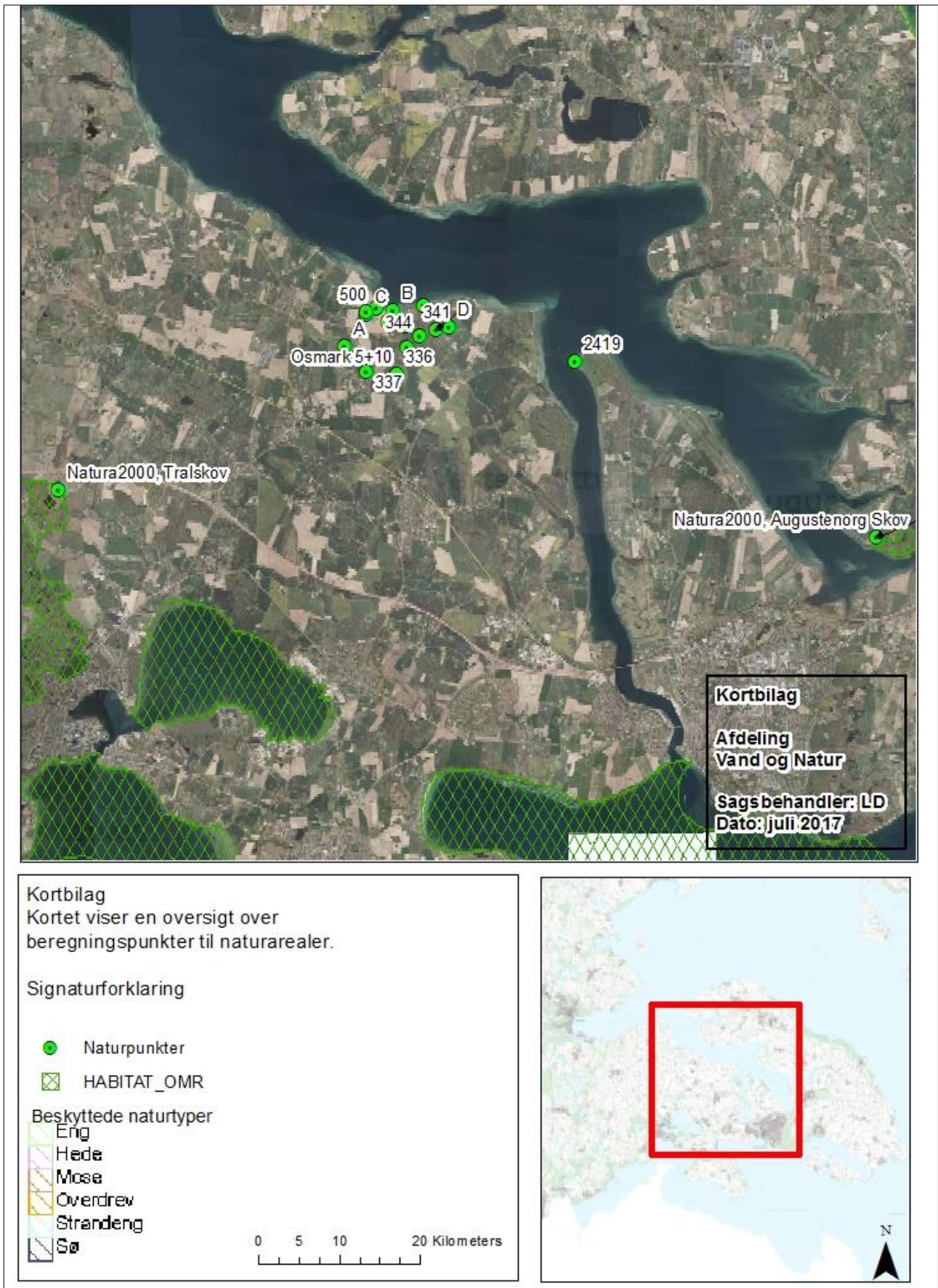
- Naturpunkter
 - ▣ HABITAT_OMR
 - Vandløb
- Beskyttede naturtyper
- Eng
 - Hede
 - Mose
 - Overdrev
 - Strandeng
 - Sø

Bilag 2

Bilag 3

Vilkår (revideret efter meddelelse af tillægsgodkendelse den 26. september 2017)

Følgende afsnit rummer alle vilkår, både eksisterende overførte vilkår fra den tidligere meddelte godkendelse, samt nye vilkår meddelt som påbud i forbindelse med denne tillægsgodkendelse. Nye vilkår er markeret med **(Nyt)**. Eksisterende vilkår, som kan have været med en anden ordlyd, er markeret med **(Ændret)**. Enkelte vilkår er uaktuelle **(Uaktuelt)**. Dette skyldes fx, at nogle vilkår kan være blevet indarbejdet i lovgivningen. Det er derfor ikke nødvendigt at fastholde kravet i et vilkår.

Generelle vilkår

1. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
2. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – og så selvom disse regler eventuelt må være skærpede i forhold til denne godkendelse.
3. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne miljøgodkendelse, herunder ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet.
4. Virksomhedens miljøgodkendelse skal jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hver 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2017/2018.
5. (Uaktuelt)
6. (Uaktuelt)

Husdyrholdet og anlæg

7. **(Ændret)** Husdyrbruget må drives med en maksimal årlig produktion på 24.210 slagtesvin 30-115 kg, svarende til 716,08 DE. Dyrene må fordeles i staldene med følgende gennemsnitlig maksimal belægning i staldene:

Stald nr.	Dyretype	Dyrekategori, staldsystem	Sti-pladser	Antal producerede dyr	DE
Stald 1	Slagtesvin	Delvis spalte- gulv, 25-49% fast gulv	845	3.549 (30-115 kg)	104,97
Stald 2	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	1.011	4.246 (30-115)	125,59
Osmark 5 (11)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	420	1.764 (30-115 kg)	52,18
Osmark 5 (7-10)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	922	3.872 (30-115 kg)	114,52
Osmark 5 (4-6)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	312	1.310 (30-115 kg)	38,75
Osmark 5 (1-3,18)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	1.095	4.598 (30-115 kg)	135,99
Osmark 5 (13-17)	Slagtesvin	Drænet gulv og spalter (33/67)	1.160	4.871 (30-115)	144,08
Sum			5.765	24.210	716,08

Det er antallet af dyr i de enkelte grupper, som er bindende, idet antal DE kan variere med opdateringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

8. (Uaktuelt)
9. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal og vægt af indsatte grise, antal dyr bortskaffet til destruktion, antal og vægt af dyr sendt til slagtning samt eventuelt solgte levende dyr. Dokumentation kan være i form af E-kontrol eller kvitteringer fra indkøb, destruktionsanstalt, slagteri m.v. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.
10. Der skal overfor miljømyndigheden kunne fremlægges dokumentation for husdyrholdets størrelse og sammensætning i mindst 5 år tilbage i tiden.

11. Der skal på ejendommen være mulighed for, at tilsynsmyndigheden kan føre tilsyn med dyreholdets størrelse ved optælling af dyr i staldene.
12. Den godkendte husdyrproduktion skal foretages jævnt fordelt over året.
13. (Uaktuelt)
14. (Uaktuelt)
15. (Uaktuelt)
16. (Uaktuelt)
17. (Uaktuelt)
18. (Uaktuelt)
19. (Uaktuelt)
20. (Uaktuelt)
21. (Uaktuelt)

Ventilation

22. Nye ventilationsanlæg fra stalde skal sikre, at afkastet sker lodret gennem skorsten uden afdækning. Afksthøjden skal være mindst 1 meter over tagryg.
23. Så få ventilationsafkast som muligt i de enkelte staldsektioner må være i brug samtidigt, så den højst mulige afkasthastighed opnås.
24. Ventilationsanlægget skal jævnlige efterses og rengøres efter hvert hold slagtesvin. Data skal føres ind i en driftsjournal. Driftsjournalen skal gemmes i fem år og forvises miljømyndigheden på forlangende.

Foder

25. **(Ændret)** N ab dyr for slagtesvin må maksimalt være:

$$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) = \mathbf{3,0956 \text{ kg N ab dyr}}$$

P ab dyr for slagtesvin må maksimalt være:

$$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = \mathbf{0,6583 \text{ kg P ab dyr}}$$
26. Der skal føres en driftsjournal, som skal indeholde:
 - antal producerede slagtesvin
 - ind- og afgangsvægt
 - foderforbrug
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne
 - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne

N og P ab dyr skal på baggrund af driftsjournalens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år (for eksempel 2012) til 15. februar i år (for eksempel 2014). Dokumentationen skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden ved ordinært tilsyn.

27. Der skal føres driftsjournal over mængden af forbrugt husdyrfoder og opstået spild.
28. Foderet skal indeholde fytase og/eller tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af for eksempel højtfordøjelige uorganiske foderfosfater, så udnyttelsen af fosfor i foderet er bedst mulig af hensyn til miljøet.

Råvarer og hjælpestoffer

29. Virksomhedens el-forbrug skal kunne dokumenteres for tilsynsmyndigheden, f.eks. ved kvittering fra elselskabet. Dokumentation skal opbevares i 5 år og fremvises tilsynsmyndigheden på forlangende.
30. Hvis virksomhedens elforbrug overstiger 280.000 kWh/år skal der foretages et energieftersyn inden 1 år efter at elforbruget overstiger ovenstående. Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden, og eventuelle forslag til forbedringer, som via en besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter ansøgers modtagelse af besøgsrapporten.
31. Vandforbruget registreres i en driftsjournal månedligt. Journalen skal opbevares i 5 år og forevises miljømyndigheden på forlangende.
32. **(Ændret)** Hvis vandforbruget overstiger 14.800 m³ årligt, skal ansøger indsende redegørelse til kommunen om, hvorfor vandforbruget er steget og hvilke tiltag der planlægges brugt til at nedbringe vandforbruget.
33. Ved håndtering af smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
34. Håndtering af brændstof skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord, overfladevand eller grundvand.

Gødningsproduktion og – håndtering

35. Der skal til stadighed forefindes gyldige skriftlige gylle- og forpagtningsaftaler. Aftalerne skal forevises miljømyndigheden på forlangende.
36. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og skal foregå på en måde, der medfører mindst mulig gene for omgivelserne.
37. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet
38. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.
39. Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udkørsel af husdyrgødning fra anlæggene lørdag eller søn- og helligdage, med mindre andet aftales med tilsynsmyndigheden.
40. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget.
41. Sønderborg Kommune skal orienteres, hvis der sker ændringer i opbevaringsanlæg m.v.
42. **(Ændret)** Gyllen i gyllekanalerne skal udsluses mindst hver 7. dag.

42a. **(Nyt)** Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage

42b. **(Nyt)** Der skal føres logbog over at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 42.

Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Støj fra anlægget og maskiner

43. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 dB (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 dB (A)

Miljømyndigheden kan årligt forlange, at virksomheden skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som "miljømåling - ekstern støj" i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993. Myndigheden kan maksimalt forlange én måling årligt, hvis værdierne er overholdt.

Dokumentationen skal tilsendes miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfrist herfor aftales med miljømyndigheden

44. Dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Målingerne/beregningerne skal foretages og afrapporteres som "Miljømåling - ekstern støj".

Målingen/beregningen skal foretages for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund, under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A).

Støv fra anlæg og maskiner

45. Støvgener fra færdsel på grus- og markveje skal minimeres ved hensynsfuld kørsel.

46. Stalde, anlæg, udenomsarealer m.v. skal vedligeholdes, så der ikke kan opstå væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal

Fluer og skadedyr

47. På ejendommen skal der foretages en effektiv bekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod skadedyrsangreb. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
48. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).
49. Der skal på ejendommen foretages en effektiv rottebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod rotteangreb.

Spildevand

50. Vand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning og skal tilledes gyllebeholder.
51. Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.
52. Vaskepladsen skal til enhver tid være 2 m længere og 2 m bredere end den største maskine, som vaskes på pladsen
53. (Uaktuelt)

Lys

54. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lysgener, der vurderes til at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Affald

55. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
56. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkomne.
57. Reglerne for håndtering, opbevaring og bortskaffelse i Sønderborg Kommunes regulativer og forskrifter skal til enhver tid overholdes.

Gyllekøling

58. (Uaktuelt)
59. (Uaktuelt)
60. (Uaktuelt)
61. (Uaktuelt)
62. (Uaktuelt)

Gylleseparering

63. (Uaktuelt)
64. (Uaktuelt)

65. (Uaktuelt)

66. (Uaktuelt)

Driftsforstyrrelser eller uheld

67. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

68. Uheld, herunder svigt af de forureningsbegrænsende foranstaltninger, der medfører forurening af omgivelserne, skal straks udbedres og anmeldes til beredskabet.

69. Der skal udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen senest tre måneder efter godkendelsen er meddelt. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af bedriftens ansatte, og udformet på et sprog som de ansatte kan forstå. Planen skal opdateres efter behov og skal opbevares, så de ansatte har adgang til den.

Ophør

70. Ophør af produktion på ejendommen skal meddeles til Sønderborg Kommune

71. Ved ophør med svineproduktion skal ansøger tømme stalde og anlæg for dyr og gødning, bortskaffe kemikalier m.v. samt sløjfe unødvendige olietanke.

Ikrafttrædelse og tidsfrister

72. Tilladelsen træder i kraft den 26. december 2009.

73. (Uaktuelt)